

[Janne Normann]

Jeg vil gerne slutte med at sige, at jeg har været glad for, at dette har været en debat uden floskler. Der har selvfølgelig været et enkelt indlæg, som har givet anledning til, at man kunne føle sig meget nedslået, men dette med studenterrømtantik og kønne ord, som nogle håner os for, når vi diskuterer u-lands politik, har ikke præget størsteparten af indlæggene i dag. Jeg mener, vi har fået en bekræftelse på, at folketinget i det store og hele stadig væk har den rette holdning til vores u-landsbistand. Det er industrilandenes indsats, der er helt afgørende, når u-landene, som det sker nu, er særlig hårdt ramt af en verdensøkonomisk krise. Og det at yde u-landsbistand drejer sig ikke bare om at være god, sådan i god kristelig betydning. Det drejer sig simpelt hen om den stærkeres naturgivne og indiskutable pligt over for den svagere, og jeg er glad for, at debatten i det store og hele har bekræftet dette.

Steen Folke (VS):

Der er under alle omstændigheder snævre grænser for, hvor meget der kan udrettes ved hjælp af u-landshjælp. Forslag, der for alvor skal pege frem imod en løsning af problemerne, må behandle de samlede relationer mellem i-lande og u-lande, økonomiske relationer, politiske relationer og militære for den sags skyld. Udviklingsproblemerne i den tredje verden er skabt af deres koloniale fortid og deres nuværende placering i det internationale kapitalistiske system. For alle u-lande spiller handel og investeringer en langt større rolle end u-landsbistand. Fjernelse af uligheder og undertrykkelse forudsætter et opgør med hele det økonomisk-politiske system, som er årsag til ulighed og undertrykkelse. Men det er jo ikke lige det, der er til debat i dag. Så også jeg vil i det følgende holde mig til den lille del af den store sammenhængende problematik, som hedder u-landsbistanden.

Indholdet i udenrigsministerens redegørelse er et tilbageskridt i forhold til den linje, der har præget u-landshjælp i de seneste år, og det er ikke, fordi jeg har syntes, at den var for god, men udenrigsministeren lægger op til et tilbageskridt: tilbage til økonomisk vækst som det centrale, snarere end den fattigdomsorienterede linje, tilbage til nedsvingsteorien, til trods for at det for længst er dokumenteret, at den er uholdbar, endnu

større vægt end hidtil på, at u-landshjælp skal udformes som støtte til dansk erhvervsliv. Det er nogle væsentlige, nogle tragiske tilbageskridt, hvis de for alvor bliver afgørende for udformningen af dansk u-landshjælp.

Udenrigsministeren hævder, at der er et skisma mellem at skabe økonomisk vækst og at indfri de fattige befolkningsgruppers elementære behov. Det er både rigtigt og forkert, vil jeg sige. Det er rigtigt i en række u-lande, hvor de socioøkonomiske strukturer er sådan, at en overklasse sidder på det meste af produktionsapparatet, mens størstedelen af befolkningen lever i bundløs fattigdom og reelt holdes nede af den overklasse, der også har den politiske magt. Lad os bare tænke på et af Danmarks hovedmodtagerlande, Bangladesh, som eksempel. I disse lande havner en u-landshjælp, der skal skabe økonomisk vækst, uundgåeligt i overklassens lommer. Det har udenrigsministeren ikke så meget imod, og han prøver at bilde os andre ind, at når det regner på de rige, så drypper det på de fattige, men den hopper vi ikke på. Derimod er vi helt klar over, at en bistand ydet på denne vis er i dansk erhvervslivs interesse.

Men i dag burde det være u-landshjælp, der er på dagsordenen, ikke erhvervsstøtte. I sådanne u-lande foretrækker vi bestemt at hjælpe forsøges kanaliseret direkte til de fattige befolkningsgrupper for at opfylde deres elementære behov. Det kan dansk erhvervsliv ikke i samme grad profitere af, men det er ikke det, vi ser som det vigtigste problem, hvis nogen skulle være i tvivl. Det, der er det egentlige problem, er, om det reelt kan lade sig gøre at yde bistanden på en sådan måde, at den gavner de fattige i et land som f.eks. Bangladesh. Vi er til det yderste skeptiske.

Når jeg sagde, at udenrigsministerens opstilling af skismaet mellem økonomisk vækst og hjælp til de fattige er både rigtig og forkert, er det, fordi det afhænger af, hvilke u-lande vi taler om. For et land som Bangladesh mener jeg at skismaet er reelt, men der er lande, der ikke styres af en lille overklasse, lande med et mere progressivt styre, som Angola, Zimbabwe, Moçambique, Nicaragua og Vietnam. Her behøver der ikke være nogen modsætning mellem at give bistand til økonomisk vækst og til den fattige del af